

Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig,
Gudhjem, Østerlars, Hasle
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgiver:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 56

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterl. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 25. Januar

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1929

Hvad behøver din Nabo ikke finde sig i?

af Johannes A. Svendsen,
cand. jur.

-0-

Forts.

Med Hensyn til Træer, der skygger over Nabogrunden eller sender deres Rødder ind paa denne, bemærkes det, at der i 1898 (U. f. R. 1899 Side 195) blev afsagt en Overrettsdom, der udtaler, at Ejeren af en Have skulde enten fjerne nogle deri tæt ved Skællet staaende Træer og Buske eller i alt Fald træffe saadanne Foranstaltninger med Hensyn til dem, at de ikke skyggede over den førstnævnte Ejendom, og at deres Rødder ikke trængte ind paa denne.

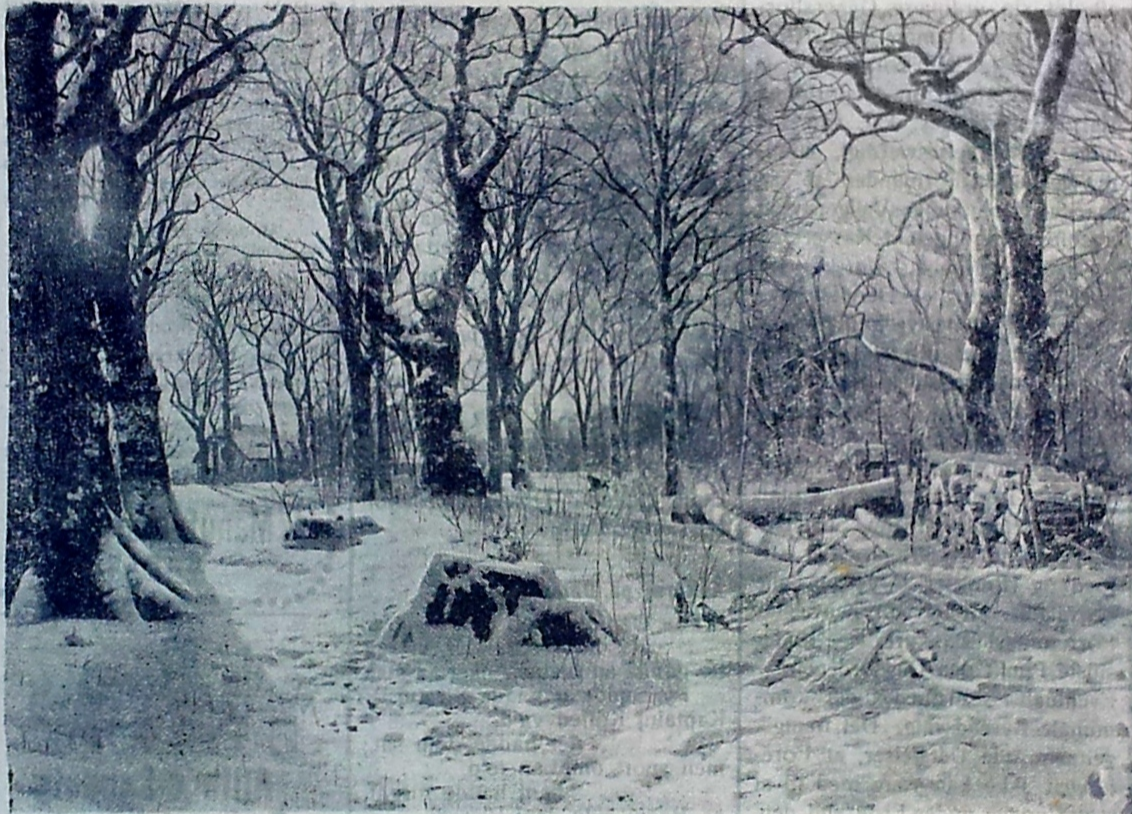
Som Eksempel paa en Dom, der giver Erstatning alene for Værdiforringelsen, men Tillader den generende Del af Virksomheden, kan nævnes Højesterets Dom i U. f. R. 1913 Side 556: Statsbanerne havde ladet 2 Lokomotivremiser opføre i umiddelbar Nærhed af nogle til Beboelse indrettede Bygninger i Nyborg. Disse Bygninger var alt forinden opførte paa en Naboejendom. Statsbanerne blev tilpligtede at erstatte Ejeren af Naboejendommen den Værdiforringelse, der ved Brugen af Remiserne var tilføjet Ejendommen. Det blev fremhævet, at den med Arbejdet i Remiserne forbundne Larm og de enorme Røgmasser, der udstrømmede fra de 15 Remiseskorstene, var til stor Gene for Ejendommen. — Skønt Hof- og Stadsretten kun havde tilkendt Ejeren af Naboejendommen Erstatning for den Værdiforringelse, der skyldtes Larmen, og skønt Dommen kun var appelleret af Statsbanerne, fandtes Højesteret ikke afskaaret fra at tilkende Ejeren Erstatning ogsaa for den Værdiforringelse, der skyldtes Røgen.

Som man ser af de to Statsbane-Domme, jeg ovenfor har nævnt, maa ogsaa Statens Institutioner tage Hensyn til deres Naboer. Der er altsaa ingen Forskel paa Kong Salomon og Jørgen Hattemager her.

Som man sikkert vil forstaa, er det uhyre vanskeligt at drage Grænserne for den Benyttelse, der er tilladt, og den, der ikke er det. Det gaar ikke an at sige: Dette er min Ejendom, jeg har Lov at gøre med den, hvad jeg vil. Saadan kan man resonnerer, hvis man lever alene paa en Ø, fjernt fra Kultur. Men i et Samfund maa man tage Hensyn til andre.

Den rent økonomiske Betragtning: om en vis Virksomhed vil forringe Naboejendommens Værdi, kan ikke alene være afgørende. Handlinger, der absolut maa være

Mens Sneijn falt -



Jå gjik gjennem Skåuijn, mens Sneijn hanj falt
aa bredde sit Tæppe saa bløt åueralt;
hanj lå saj paa Vaja, paa Boska aa Krat,
paa Sporn, som a Raadyrn i Stæjn hadde sat.

Haijn dækte snart Kløpper aa Bakka aa Dål.
— Hær sto Anemoner aa Liljekonvål,
hær delde di Pláz me dæjn lijla Viol
aa blomstrad omkap ujne Sommarens Sol.

Aa Puggarna kvækkad i Damma aa Kjær
naar Aftanens Sjymning fikk Solfajleds Sjær.
Aa Mozzakon brygde aa Fjæjlstaunijn slo,
ded doftad fraa Ængen, hvor Høed laa paa Mo.

Aa Bøijen, som nu e saa bår aa saa graa,
hon sto me ejn lyzegrøn Sylkekjål paa;
hon rajte saj ud åuer Kløpparnas Kânt —
hvor Skåuijn ble åvijn, daa Ståsijn forsvânt.

Aa hær hær ju Fåulana saanged og bygt. —
Nu e hær saa ensamt, saa stille aa lydt,
ja knap nok en Pázlan i vizzena Læu,
aa frözna i Izijn staa Mozzanas Sæu.

Men vænt bára lid: Naar Soln strør sit Gulj
saa spirar dær Liv i dæjn stivnada Mujl.
Saa grønnas ijæn hva dær nu sjinner hvæt —
Ded hær bára blujnad, imens ded hær snet.

Almindingen Jan. 1929. C. L. (Rytterknægten).

tilladelige, f. Eks. Opførelsen af et Pakhus, der betager en Villa, der ligger lige ved, baade Lys og Udsigt og skæmmer hele Kvartret ved sit grimme Udseende, eller Etableringen af en Virksomhed, der giver Anledning til stærk Færdsel af Arbejdsfolk og dermed følgende Uro, kan have den Virkning at forringe Naboejendommens Værdi. Derfor maa man vistnok kræve, at den Ulempe, der foraarsages ved Virksomhed, i væsentlig Grad gaar ud over, hvad Naboer efter Stedets Beskaffenhed og det paa Stedet sædvanlige maatte være belavet paa.

I den tyske Lovbog haves en Bestemmelse (i § 906), der siger: Ejeren af et Grundstykke (d. v. s. Ejendom) kan ikke forbyde Tilførelse af Gas, Dampe, Lugte, Røg, Sod, Hede, Støj, Rystelser o. lign.

fra et andet Grundstykke hidrørende Indvirkninger, for saa vidt som Indvirkningen ikke eller blot uvæsentligt forulemper Benyttelsen af hans Ejendom eller hidføres ved en Benyttelse af den anden Ejendom, som efter de stedlige Forhold ved Ejendomme af denne Beliggenhed er sædvanlig. Tilførelsen af en særlig Ledning er ikke tilladt.

I fransk Ret haves i Lovbogen (code civil art 674) følgende Bestemmelse: Den, som lader grave en Brønd eller Nødtørigrav nær ved en Mur; den, der vil bygge en Skorsten eller en Arne, en Smedie, en Ovn eller en Smelteovn eller bygge en Stald op ad Muren, eller den, som imod denne Mur vil anlægge et Saltmagasin eller et Oplag af ætsende Genstande (der tænkes altsaa paa Syrer og

lign.), han er forpligtet til at lade en saadan Afstand være imellem, som er foreskrevet af Reglementerne eller de særlige Sædvaner, eller at lade foretage de Foranstaltninger, der er foreskrevet af de samme Reglementer og Sædvaner, for at undgaa at skade Naboer.

Dommen i U. f. R. 1895 Side 761 drejede sig om følgende: I et Tilfælde, hvor Ejeren af en Købstadejendom havde udlejet to Lokaler deri under Benævnelsen „Fabrikrum“ og havde givet Lejeren Tilladelse til at anlægge et Damp-Stensliberi deri, antoges det, at en Naboejer bl. a. under Hensyn til, at der i den førstnævnte Ejendom var drevet Fabrikation, den Gang han købte sin Ejendom, ikke paa Grund af de af Sliberiet flydende Ulemper kunde fordre den

førstnævnte Ejer tilpligtet at sørge for Sliberiets Ophør, idet det ikke var oplyst, at Damp-Stensliberiet efter sin almindelige Beskaffenhed med Nødvendighed medførte større Ulemper for Naboer, end denne var pligtig at finde sig i, og idet de yderligere Ulemper, der mulig var en Følge af den særlige Maade, hvorpaa Lejeren havde anlagt og indrettet sit Sliberi, uden at Husejeren havde givet Samtykke til Indrettelsesmaaden, ikke kunde paadrage Husejeren noget Ansvar. I dette Tilfælde var Grænserne altsaa ikke overskredne.

Det vil ses, at det vil gøre en væsentlig Forskel, om Ejendommen er beliggende paa Landet eller i Byen, i et Villakvarter, en fornem Bydel eller et Fabrikdistrikt osv.

Til Slut skal nævnes et Par Stykker af de nyeste Domme om det heromhandlede Emne, saaledes Højesterets Dom i U. f. R. 1915, Side 96: Ejeren af „Toldbodmøllen“ blev tilpligtet at betale Ejeren af en tilstødende Ejendom Erstatning for Lejetab, lidt ved, at to Lejere fraflyttede det lejede paa Grund af Støj og Rystelse, som foraarsagedes ved en i Møllen indlagt Dieselmotor. — Det blev ikke godtgjort, at den Ejeren af de paagældende Ejendomme personlig tilføjede Ulempe havde været af en saadan Art, at den kunde hjemle ham Krav paa Erstatning.

Viborg Overrets Dom i U. f. R. 1918, Side 903: Aarhus kommunale Elektricitetsværk havde faaet indlagt en Dieselmotor, hvis Brug foraarsagede en stærk i høj Grad generende Rysten for Beboerne i den nærliggende Ejendom. — Det blev antaget, at dennes Ejer kunde modsætte sig Anvendelsen af Motoren, medmindre der blev truffet saadanne Foranstaltninger, at der ikke ved Brugen fremkaldtes nogen generende Rysten.

Den sidste Dom, jeg skal nævne, er Højesterets Dom i U. f. R. 1924 Side 254: Ejeren af en Ejendom i Ribe forlangte Erstatning af Ejeren af Naboejendommen, fordi et paa denne værende Elektricitetsværks Motorer fremkaldte generende Rystelser. Erstatning blev dog nægtet, da det var uklart, om ikke Rystelserne væsentligt beroede paa, at Fundamenteringen af Bygningerne paa Naboens Ejendom var utilstrækkelig, og at en af Naboer foretagen Ombygning var mangelfuld udført. Iøvrigt havde Naboer heller ikke godtgjort hidtil at have lidt noget Tab.

København, den 5. Januar 1929

Johannes A. Svendsen,
cand. jur.

Ordets Magt.

—0—

Den Pil, der har forladt Buen, og det Ord, der er udtalt, vender aldrig tilbage.

Det er en Sandhed, som vi vist alle gør vel i meget alvorligt at holde os for Øje.

Det er nemlig ikke faa Ulykker, et heftigt og ondt Ord kan afstedkomme. Det dræber noget i den, det rettes til, og selv om vedkommende er en behersket Natur, der ikke gør Gengæld, vil der dog let dannes en Afgrnd, som sent eller maaske aldrig udjævnes.

Lad os derfor give Agt paa vore Ord!

Mellem unge Mennesker, der daglig færdes sammen, kan der ofte være en sær Lyst til idelig at gaa og smaadrille hinanden; selvfølgelig kan dette godt ske i en spøgefuld Tone og paa en uskadelig Maade; men dette kan ogsaa sætte „ondt Sind“ og bidrage til et daarligt Forhold mellem Mennesker.

Lad os huske paa, at vi ikke har Spor af Indflydelse paa det Ord, der er sagt.

Vi ved ikke, hvilken Virkning det kan have paa den, der har hørt det.

Maaske vil det senere falde haardt tilbage paa os selv. Men vi har Indflydelse paa det Ord, der skal siges, og derfor lad os mere end en Gang tænke, før vi taler.

Der er noget, der hedder Bagtalelse, Sladder og onskabsfuld Kritik. Hvordan mon vi stiller os over for slikt?

Lad det gode, du hører om andre, gaa videre, men stands det daarlige ved din Dør! Meningen er! har vi ikke noget godt at sige, saa bør vi tie.

Det er umuligt, at der ikke skulde være baade dette og hint, vi ikke kan forstaa og ikke synes om hos de Mennesker, vi lever sammen med til daglig, og derfor kan Kritik ikke blot være berettiget, men ogsaa have sin gavnlige Indflydelse, vel at mærke naar det er en Kritik, der vil retlede og hjælpe.

Og en saadan Kritik maa være baaren af Uegennytte, ædelt Sindelag, Sandhedskærlighed og stor Taktfuldhed.

At kritisere udelukkende af Lyst til at sige noget nedsættende om vore Medmennesker er ikke blot uberettiget, men i høj Grad taktløst, ja onskabsfuldt.

Imidlertid maa vi ikke glemme, at Ordets Virkninger mindst i lige saa høj Grad lader sig til Kende, naar der er Tale om de gode Ord.

De Mennesker, der har lært i nogen Grad at beherske deres Sind, saa onde og ukærlige Ord sjældent eller aldrig høres fra dem, har store Betingelser for at kunne blive til Velsignelse.

Den unge Pige, som ikke paa en haard og ukærlig Maade besvarer en Henstilling med f. Eks.: „Det skal jeg nok selv passe“, men derimod lader det gode Ord sejre, hvor kan hun faa Betydning i et Hjelm!

Og er det for meget at forlange, at de, for hvem Kristendommen er blevet mere end Ord, om de stod lidt foran dem, der ikke er naaet saa vidt.

Lad os huske, at det er i det daglige Livs Forhold, det bedst kan kendes, om Kristendommen virkelig er bleven en Magt i vort Liv.

Vi maa kunne taale at sees paa nært Hold, uden at Skyggerne træder for stærkt frem.

Selvfølgelig skal vor Tale ikke være blødsøden og vammel. Vi

skal heller ikke af bare „Hensynsfuldhed“ tie til den Tale, som vil krænke vor Tro eller lade haant om de Værdier, som for os er blevet Livets største, men vi skulde gerne vise, at Jesus er bleven Konge over vort Liv.

„Et venligt Ord, et kærligt Ord, hvor kan det gøre godt“. Sagt i rette Tid og paa rette Sted kan det virke som Regn paa den fortorrede Jord, som Solskin over taagede Egne.

Der er saa mange, der trænger til Venlighed og Kærlighed ogsaa blandt gamle og syge.

Et godt Ord finder altid et godt Sted.

Fra Uge til Uge.

—◇—

Den kommunale Vælgerforening

for All-Sandv. og Landdistrikt afholdt sin ordinære Generalforsamling paa Hammershus, Tirsdag d. 22. Jan. — Formanden af lagde Beretning for det forløbne Aar, i hvilket der ikke var sket noget bemærkelsesværdigt, samtidig beklagede Formanden at saa mange af Kommunens Vælgere stod udenfor Foreningen. — Kassereren oplæste Regnskabet, som enstemmigt godkendtes. — Derefter foretoges Valg af Bestyrelsen, der gav det Resultat, at den afgaaede Bestyrelse, der bestod af Stationsfst. Kofoed, Formand — Karetmager Larsen, Næstformand — Købmd. P. C. Holm, Kasserer — Rentier Jørgen Grønbech, Bager Holm. Avlsbruger Georg Holm, Smedem. C. Petersen, Avlsbruger Sejer Kofoed og Hotelejer Jørgensen, alle genvalgte. Til Revisor genvalgte Forretningsbest. Kure. — Under sidste Punkt paa Dagsordenen — Eventuelt — drøftedes det kommunale Byrådsvalg. Det fremgik gennem alle Udtalelser, at Foreningen ikke kan være med til at støtte nogen anden Liste end den, der vil blive opstillet af den kommunale Vælgerforening — en Selvfølgelighed, synes det, men ikke desto mindre velbegrundet, naar man ser tilbage paa det sidst afholdte Byrådsvalg.

— Byrådsmedlemmerne Emil Holm og Mejeribest. Hansen, der var tilstede, ønskede ikke Genvalg. K.

Aarets første Aftenunderholdning

til Fordel for de arbejdsløse i Allinge-Sandvig er fastsat til Onsdag den 6. Februar paa Forsamlingshuset Hammershus.

Boghandler Johan Sørensen, Sandvig, hvis udmærkede Foredrag i Fjor vakte megen Interesse, har ogsaa i Aar lovet at holde for. Hr. Sørensen vil fortælle os om de sidste 5 Aars Ophold i Afrika under Verdenskrigen, om Dyrelivet i de store Urskove og Arbejdet blandt de Indfødte. Vi har allerede set en Del af hans righoldige Samlinger af de Indfødtes Brugsgenstande og nogle Serier Lysbilleder (Fotografier taget dernede), men Sørensen har endnu en Serie Billeder, der viser os Livet i Urskovene, som det leves af den primitive Befolkning. Som praktisk Haandværker ledede han Bygningsarbejdet ved de smaa Missionsstationer for tysk Regning, men Krigen standsede tilsidst hans Virksomhed og Sørensen oplevede mange Eventyr under de mange smaa Kampe med Englænderne, inden han med Hustru og Børn kunde foretage Rejsen hjemad gennem Suezkanalen.

Efter Foredraget vil d'Hrr. Alexandersen og Arvidsen spille et Par Koncertstykker, og medens de ældre banker sig ved Kaffe-

bordene, vil der blive talt med de unge, der har Interesse derfor, over Emnet: „Ungdom og Udlængsel“.

Et historisk Tilbageblik. — Fokkevandringer. — Vikingetiden — Korstogene. — Omvandrede Ridere, Skajlde og Landsknægte. — De gamle Laugskikke. — Svendenes og Studenternes Vandreaar. — Guldfeberen og Udvandringen til Australien, Afrika og Amerika. — Forholdene i Argentina og Canada. Vor Tids Vandreforeninger og Spejderbevægelsen. Eventuelt Diskussion.

Adgangskort a 1 Kr. (Kaffen iberegnet) faas ved Indgangen. Arbejdsløse kan Dagene forud afhente Frikort hos Viggo Staffensen, Strandvejen.

Biografen

har paa Søndag et stort Dobbelprogram, nemlig en spændende Cowboy-Film efter amerikansk Mønster, fuld af dramatiske Eventyr, og en Boksefilm, der skildrer de Fiduser, som professionelle amerikanske Boksere nu og da arrangerer.

„Studeprangeren“

opføres først. Søndag paa Teatersalen i Allinge af Dilettanter. (Se Annoncen). Billetter kan forudbestilles ved Henvendelse til Hjalmar Larsen, Sandvig og Willy Hansen, Allinge.

Rettelse.

Ved Missionsmødet i Rø Lørdag den 26. Januar Kl. 7,30 taler Emil Hansen, Olsker istedetfor Missionær Rafn.

Ånkernj på Døninjahøin.

Paa Døninjahøin lie ver Sandvi, vi saa tre gamla aa rustua Ånker aa staa — Pyramida dannada Ståzinj. Kaptainj Koffed va'd, der hadde dom sat; men sport om Lau te'd, hanj hadde forgat, aa Bøenj ejde denj Plåzenj.

Aa Byraad syntes ente om seddant Spil. Denj Koffedinj gjorred båra paa drel; for alti ska hanj ju mokka. Aa Lauritz, som e enj forsektijer Manj, så: „Væk ska di fløttes, di snårt ju kanj storta om aa laua Ulokka“.

Men vor ska vi smida desse Ånkern hæn? Kaptainj vel naue tar dom ijen, — hår injenj Plåz som kanj passa. Men Olsen hanj så: „La dom ble vaar di e, vi har ajnjed aa brugga Pænja te, e ente nonna Narrafazza.“

Men Nytaarsautan nonna tænjte som saa, „Knudan kanj'te løzes, maa hugges aa.“ — Ånkern aa Høinj trajtes. — Kaptainj takkada høflit aa pent — nok naue ded va seddant ævent ment — men glå ble nok Lauritz, vel saijtes.

Men herme Storjan frambi ente e, enj Stå ska di varra, aa hælst Lau aa ble, — seddena gamla, rustua Ånker. Di ble gjorta te Nøtta, aa ente te Ståz; hær hittes naue enj passeli Plåz. — Seddan e livel mina Tånker.

Vaarfor maa ni ente vila i Ro? Ånker e Taljnied paa Fåsthed og Tro; seddan hær'ed altid vad forra. — Ni bjærada Skudan saa mongenj en Nat. — Ni skulle blev paa denj Plåz, ni va sat. Hadde injed paa Land aa gjorra.

Ded samma vel gjæiler for Mænjesker me; denj Plåz vi ble sat paa, der faa vi ble aa fylå denj ud ætte Ævna.

Messens Ene-Udsalg

Det store aarlige Udsalg er begyndt.

Paa alle ikke nedsatte Varer gives 10 pCt. Rabat. Konfektion udsælges meget billigt.

Firma:

Chr. Olsen, Allinge. Telefon 100.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 466. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 466.

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere

Nogle Eksempler

paa vore Udsalgspriser:

Dobbr. fjærtæt Bolster fra pr. m. 2,48
Dobbr. Lagenlærrød 1,12 og 98
Sol- og vaskeægte Bomuldstøj 69
Viskestykkedrej 49
Medium 58
Dobbr. Dynebetræk 1,18
Pyjamas Flonel 77
Ensfarvet Flonel fra 58
Halvuldent tærnet Kjøletøj 1,38
135 cm. br. Chewiot 3,85
En Bunke uldne Dameveste og Trøjer — frit Valg 3,78

Moderne kulørte Gardiner sælges med 20 pCt. Rabat.

Herre- og Dreng Skindhuer sælges med 15 pCt. Rabat.

Paategnede Broderier halv Pris.

Fine Skindkraver halv Pris.

Restparti af Dame- og Børnefrakker og Kjoler fantastisk billigt fra 5 Kr.

Alle ikke nedsatte Varer mindst 10 pCt. Rabat, ogsaa Arbejdstøj.

Manufakturhuset
HASLE



Allinge-Sandvig Sømandsforening

afholder **Karneval** Fastelavns Søndag den 10. Februar Kl. 7,30 paa Christensens Sal.

Katten slaas af Tønden.

Kun Adgang for Foreningens Medlemmer.

Festudvalget.

Bornholms Spare- og Laanekasses Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

2 Mdrs Opsigelse	4,5 pCt. p. a.
Alm. Sparekassetilkaar	4 -
Folio	2 -
i Forsørgelsesanstalten	3,6 -
hvortil Præmie, hidtil	2,4 -

Biografen.

Søndag Kl. 8.

Hævnrysteren.

Spændende Cowboy-Film i 7 Akter I Hovedrollen Tom Tyler.

En Sensationel Kamp.

Amerikansk Boksefilm i 3 Akter.

Skafta te Gawni e Ånkern aa vi; men ente te Ståz, som somma kanj li, aa Arbaj naue vil næuna.

Der maijed kanj kjæulas om va der e næt; men monga vil sekkert au gje maij Ræt, „Ånker hær ente Plåz paa Lanned.“ Hær båra Ulokka aa Fortred di gjer — Tå derfor for ju hæjler aa sænkj dom ner i ded dyvesta Hammeravanned.

O. L.

Hafnia Ølsorter

Bryggeriets pasteuriserede Aftapning paa Høflasker.

Forlang det hos Deres Handlende

Forhandler:

Kartoffelhdl. K. Nielsen,

Tlf. HASLE 22.

NB. Gode Spisekartofler anbef.

Hasle Snedker- og Bygningsforretning.

Største Lager af Ligkister, Ligtøj og Ligsenge.

Tlf. Hasle 35.

Hasle Savværk

Træ modtages til Skæring.

Tømmer og Lægtør lev. efter Best.

Ajletønder,

Vandtønder, Vaskekar og Saltkar

J. P. Rønne, Gudhjem.

Tlf. 85.

Ligkister og Ligsenge

altid paa Lager i alle Størrelser, og forskellig Udstyrelser og Priser.

Anton Sonnes Byggeforsretning

Telefon Allinge 69.

Indehaver Chr. Sonne.

Ajletønder,

Saltkar og Skoldekar anbefales til billigste Priser.

Hasle Bødkerforretning,

Tlf. Hasle 105.

Emaillerede Vaske,

Fliser til Vægge og Gasbord,

Gasapparater og Gasovne.

Murgryder, Petroleumsovne,

Kakkelovne og Komfurer

anbefales.

P. C. Holm.

Tlf. 39. Allinge. Tlf. 39.

Allinge Apotek.

Haandkøbsudsalg:

Gudhjem: Valerm. Johansen.

Hasle: Frl. Poulsen, Bestergade.

Klemens: Fru Emilie Andersen.

Indpakkingspapir

Poser og Økonomuller

leveres til

Fabrikpris.

Firma paatrykkes billigst.

Hurtigste Levering

fra

Allinge Bogtrykkeri.

Telefon 74. Telefon 74.

Forlang Tilbud.

Køb danske Varer

og De gavner det

danske Landbrug og

Industri og skaffer

Arbejde til Landets mange ar-

bejdsløse.

1. Kl. stemplet Okse- og Kalvekød

faas hver Dag. 40—50 Øre Halvkilo.

G. Jørgensen's Slagterforretning.

Hjemmelavet Paalæg anbefales. Tlf. 66. Varerne bringes overalt.

Klaver og Brostfshuggernes Fagforening, Sandv.

opfører Dilletantkomedie i 2 Akter paa Christensens Sal:

Studeprangeren

SØNDAG den 27. Januar Kl. 8 prc.

DEREFTER BAL.

BILLETTER: Voksne 1 Kr. Børn 50 Øre.

Nye Medlemmer indskrives, dog ikke Festaftenen.

NB. Børn har Adgang til Generalprøven Fredag den 25. for 25 Øre.

Billletter: Henvendelse til Hjalmar Larsen, Sandvig og Willy Hansen, Allinge. Bestyrelsen.

Rester!

Rester!

Aarligt Udsalg

Begynder Lørdag den 19de Januar!

Af frasorterede Varer fremhæves enkelte Priser:

Damefrakker

i Serier 12—18—28—38 Kr.

— Sidste Serie er lutter fine Frakker, f. Eks. en Plydskaabe, en Del Frakker med Skind paa Krave og i Siderne. — Mange Størrelser.

Skindkraver 5—10 Kr.

Et Parti Dameveste 5 Kr.

Et Parti fine Pjekkørter 8-12,00

Et Parti Pullovers 5 Kr.

Db. væv. Damebenklæder 1,40

Et Parti Klædevarer

140 cm br., egnet til Frakker og svære Kjoler, sælges meget billigt.

Kr. 5,00—6,00—6,50 pr. m.

Kjolestof til Børnejoler 2,25

do. tærnet do. 1,60

Et stort Parti Hvergarn,

indkøbt i Rester 1,20 pr. m.

Et Parti fine Kjolestoffer meget nedsat.

10 pCt. Rabat paa alle kurante Varer, Garn undtagen.

Andr. Thomsen, Hasle

Alle Køkkenartikler:

Porcelæn, Glas og Nyttegenstande

af mange Slags, samt Redskaber og Værktøj udsælges i disse Dage med stor Extrarabat.

Frasorterede Varer udleveres til meget smaa Vurderingspriser — alt beregnet paa kontant Betaling.

Nordlandets Handelshus
ALLINGE

Under Udsalget

bortsmælger vi en Masse gode Varer til extra smaa Priser, hvorfor vi kan anbefale enhver, der nu eller i nær Fremtid faar Anvendelse for Manufakturvarer, at gøre Brug af vore virkelige billige Tilbud.

Vi kan endaa tilbyde et Parti

Sommer- og Helaars-Frakker,

sorte og kulørte, store og smaa Størrelser til 8—12—15—25 Kr. Har kostet det firedobbelte.

Magasin du Nord
ved Victor Planck, Allinge.

Rutsker.

Valglisten ligger til Eftersyn til d. 26. ds. i Rutsker Brugsforeningen og fra den 26.—31. ds. i Vang Brugsforening.

Sogneraadet.

Rø

Menighedsmede afholdes d. 28. Januar Kl. 7 i Brugsforeningens Sal angaaende Præstegaardsspørgsmaalet, hvortil alle Folkekirkens Medlemmer i Rø Sogn opfordres til at give Møde.

Rø Menighedsraad.

Olsker

KOMMUNESKATTEN for 2det Halvjaar 1928—29 bedes indbetalt til 15. Februar og modtages ved Mejeriernes førstkomende Udbetalinger. I Tein kan Skatten indbetales til Hans N. Bentsen.

Sogneraadet.

Klemensker.

Klemens By nye Træskoforretning

anbefaler sig med Træsko af alle Slags. — Træskostøvler og Træbundestøvler. — Nye Bunde sættes i gamle Læder. — Alt Skomagerarbejde reparerer med første Kl.s Materialer og til billigste Priser.

Et Parti tørre Elletræske haves. NB. Extra fine Spisekartofler er til Salg.

Skomager Jens E. Schou.

Spegesild

til Salg — ogsaa i Stykkevis.

Johan Olsen, Allinge

30 Stk. gode sunde

Grise

6—7 Uger gl. sælges eller byttes med Slagtekreurer. Tlf. All. 121.

A. Frederiksen, Stammershalde.

Ny, svær Kælkeslæde,

en lille Læsfjedervogn, en do. fast Vogn samt en Kane er til Salg.

Tlf. 51. H. Gregersen, Rø

En Landauer

er til Salg eller Bytte med Grise eller Kvier.

Hotel Hammershus.

2 Ledekøer

er til Salg.

Tlf. 37. Baadstadgaard, Rø.

En 3—4 Aars Hest eller

Hoppe

(10 Kv. 3—4") ønskes til Købs. Oluf Lund, Skovsminde, Kl. n. 4.

4 Ugers Grise

er til Salg paa BLAAHOLT

Personkørsel

udføres til billigste Priser

Kristian Mortensen.

Tlf. Klemens ndr. 29.

Skotske Hyrdehunde

til Salg hos

Victor Olsen, Bøgeskoven, Rø.

Tlf. Gudhjem 97 x.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. Geert Hansen.

Anvend Sikkerhedssprængstoffet

AEROLIT til al Sprængning. Kraftigste og billigste Sprængstof.

Fænghætter og Fængtraad. Johs. Kuro, Staalogade, Rønne.

Tlf. 310.

Lad Dem fotografere hos P. Anker Poulsen.

Plader og Film fremtaldes og kopieres. — Forstørrelser udsæres.

Telefon Hasle 66.

Jens Hansens Manufakturhandel.

Allinge,

anbefaler sig med et stort Lager i færdige Klædninger, Overfrakker, Ulsters, Stortrøjer, Motorjakker, Regnfrakker, Hatte, Huer og Kasketter samt alt i Arbejdstøj. — Prima amerikanske Overall. Jakker & Bluser. Bestilling paa Klædninger efter Maal. I Kl.s Arbejde til billigste Priser.

Altid bedste Kvalitet og største Udvalg i Trikotage og Uldgarn.

Bestillinger til Foraarslevering udbedes over:

18 pCt. Superfosfat

37 pCt. Kaligødning

Norge Salpeter - Tysk Kalisalpeter
Svovlsur Ammoniak, Chili Salpeter

Den billigste Pris og franco Levering
erholdes ved Forudbestilling.

Nørre Flødals Gødningskalk fra Lager.

Nordlandets Handelshus.

Udsalg paa Grund af Handelsforandring.

Dame- og Børnehatte, Broderier, Galanterivarer,
Parfume og Sæbe. — Papirvarer. — Grammofonplader.

Alt sælges til ganske smaa Priser

Tlf. 90. Marckmann, Hasle. Tlf. 90.

Skotøj

Det aarlige Udsalg er begyndt.

Paa alle ikke nedsatte Varer gives 10 pCt. Rabat.

G. P. Petersen, Allinge.

Fredagen d. 1. Februar
1929

er alt filreffelagt saaledes, at alle
vore Manufakturvarer - Rester og
nye kurante Varer - udsælges til
meget smaa, kontante Priser.

Alle indbydes til at
handle meget billigt i

Nordlandets Handelshus
ALLINGE

Vi modtager gerne Bestillinger paa

Kløver-, Græs- og Røefrø
samt Ærter, Vikker og Saakorn.

Send os Ordrelisterne snarest muligt.

Nordlandets Handelshus.

Elfenbenslakeret Soveværelse

med 3-fløjet Spejl, compl. fra 450 Kr. Egetræs engelsk
Spisestue, compl. fra 550 Kr. Chesterfields Dag-
ligstue, 1 Sofa 3 Lænestole med Velour, fra 450 Kr.

Ratebetaling kan indrømmes. Solide Købere fra 20 Kr. mdl

Allinge ny Møbelmagasin,
Havnegade 53, Allinge.

P. E. Holm træffes personligt fra den 22. Decbr. til den 14. Januar.

BRØDRENE ANKER, HASLE.

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Alt til Faget henhørende anbefales.

Averter i NORDBORNHOLM!

Artilleriløjtnant Bech's Erindringer

om sit Ophold paa Bornholm og Christiansø

meddelt af Kaptajn C. E. Koefoed.

Bombardementet paa Christiansø, den 24. Oktober 1809.

Den 24. Oktober Morgen Kl. 6 blev der slagen Generalmarsch, da tvende Bombarderfregatter havde lagt sig øster for Fæstningen, langt uden for Østerskær, og gjort klart Dæk ved at sætte Baadene i Vandet og nedtage Rælingen. I Sydøst for Fæstningen, en Miil borte, saaes en engelsk Escadre af flere Orlogsmænd liggende i Havblik. Veiret var ganske stille med stærk Solskin. Jeg fik Ordre at lade fylde med Krudt de rundt om Øen, i de lavere Bugter tæt ved Vandet anbragte Miner, der bestod af Trækasser, hvorpaa en stor Deel løse Sten vare lagte, saavel ovenpaa som ved Siderne og bedækkede samme. I et i Kassen anbragt Hul blev indlagt Piben af et ladet Gevær, der ved Laasen var tilbunden en stærk Snor, og denne ført ind til den lave Forsætning hvor den ved en posteret Mand kunde aftrykkes. Skuddet vilde saaledes tænde det i Kassen nu nedlagte Krudt og slynge Stenene imod de Baade, som vilde søge at gøre Landgang ved Bugterne i Klippen.

Denne Fyldning medtog omtrent en Times Tid og Kl. henimod 7 begyndte de tvende Fregatter, hver armerede med tvende 100 Pd.s Morterer at kaste Bomber ind i Fæstningen. Bornholmerne vare høist forbausede over at see og høre dem hvine i Luften, men Bomberne gik i den første halve Time næsten alle over Fæstningen og faldt i Søen paa den anden Side af Frederiksholmen, i hvilken Tid de vænnede sig til det.

Distancen var ei rigtig beregnet og Krudtladningen var for stor. Dette gode vedvarede imidlertid ei længe, da Escadren, der laa i Sønder, bemærkede, at Bomberne faldt i Vandet. Dette signaliseredes til Fregatterne, der skete et Quarters Ophold med Kastningen, Ladningen formindskedes, og fra den Tid faldt alle i Fæstningen, dog den største Deel paa Frederiksholm. Vi forholdt os rolige paa de mod Fienden vendende Batterier, da vi med vore daarlige 12 Pd.s Kanoner ei kunde naae dem. Jeg fik Ordre med 12 af Holmens Constabler at besætte den resterende 100 Pd.s Haubitz og forsøge at kaste Bomber mod dem. Omendskiønt jeg yttrede Tvivl, at den ei kunde udholde Kastet, men vilde springe, ligesom den forrige sprang for fjorten Dage siden, paastod Commandanten dog det skulde forsøges. Jeg marscherte derfor fra Concherons Batterie, der er høiest beliggende, med Constabler og 10 Matroser op til Morteren, lod den lade efter Distancen og antænde fra en noget derfra anlagt Løbeild, hvorhen vi alle begav os. Ilden tændte Fængkrudtet paa Morteren, Bomben fortsatte sin Tour gennem Luften, men Haubitzen sprang i flere større eller mindre Stykker. Et stort Stykke, omtrent det halve af den, kastedes ned i Muren paa den hollandske Mølle omtrent 100 Alen liggende fra den. Ved Sprængningen kastedes vi tildeels overende, dog havde ingen af os taget nogen Skade. Jeg commanderte Ret og gik med mine Mænd til Kohl paa Concherons Batterie, som havde iagttaget Virkningen

af Skuddet. Han var ilde tilmode ved ei at have fulgt mit Raad, men dog meget glad, at vi samtlige var slupne saa vel derfra. Bombardementet vedvarede uafbrudt i 5 Timer, og blev der vist i den Tid kastet mellem 2-300 Bomber. De sprang tildeels af det i Bomberne værende Krudt, men en stor Deel sprang i endnu flere Stykker ved Faldet paa den faste Granit i Klippen. Medens jeg stod paa Concheron ved Siden af Commandanten, og han saae sønder ud, jeg derimod ind i Fæstningen, bemærkede jeg tydeligt i Solskinnet et stort Stykke af en Bombe komme flyvende lige mod os. Da jeg var tæt ved ham, greb jeg ham hurtigt og saa stærkt jeg kunde i den højre Arm for at faa ham afveien; han kom ved Rykket til at strække det venstre Been fra sig, og Bombestykket raslede ned af Benet, hvorved han faldt overende og kastede den i Haanden holdende Kikkert fra sig, som tog betydelig Skade ved Faldet paa Stenen. Det var en overmaade god og brilliant Kikkert, han havde erholdt fra Søassurance-Compagniet som Present for udiist Raskhed og Mod ved et Skibs Stranding paa Klipperne ved Fæstningen. Han ømmede sig endel og jeg lod øjeblikkelig hans lange Støvle trække af, som var høieste Tid, da den erholdte Contusion gjorde, at heele Benet og Foden svulmede betydelig op, dog havde det ei videre følger, og efter nogen Tids Forløb kunde han støtte paa det igjen. Jeg blev som Adjutant hos ham sendt med Ordre over til Frederiksholm — da, just som jeg skulde passere Flydebroen, en Bombe faldt ned i et mindre Huus, tæt overfor Broen paa Frederiksholmsiden og sprang i samme. Dette Huus var benyttet til 6 svenske Matroser og en Skibsdreng. Bomben var sprunget paa et Bord, ved hvilket alle sex havde siddet og spilt Kort. De var tagne til Fange paa et preussisk Skib, der var indbragt som Prise til Fæstningen. De dræbtes alle og vare ynkkelige søndersplittede i mange Deele; Blodet randt ned fra Loftet, af Lemmer og Indvolde, der var slængt derop. Paa Spørgsmaal om der var flere derinde kom Skibsdrengen uskadet frem ved Kakkelovnen, bag hvilken han havde søgt Skiul. Den samme Dreng var ellers en stor Strik, og stial siden en Baad i Havnen, og deserterede, vi saa ham blive optaget af en engelsk Krydser. Ligene af de 6 Matroser blev senere jordede, og der behøvedes kun tvende Kister for at indtage de søndersplittede Legemer. Henimod Kl. 12, da det havde begyndt at blæse op, temmelig stærkt og østlig Vind, kom den engelske Escadre under Admiral Saumarez, der hele Tiden havde ligget en halv Miil Sønden for Bombarderfregatterne, opseilende og bestod Escadren af tvende tredækkede Rangskibe, en 44 Kanon-Fregat, en Brig og en Kutter. Medens de under smaae Seil seilede mellem Bombarderfregatterne og Fæstningen, gave alle Skibene det glatte Lag paa samme fra Bagbordsside. De begyndte at skyde i en Distance af 4000 Alen, som jeg kunde angive efter Distancevisiret, og endda gik næsten alle Kuglerne fra Rangskibene og Fregatten over

os, som stode lige imod dem paa de østre Batterier, stødte imod de høinede Klipper og recocheterede over paa de vestre Batterier paa Frederiksholmen, hvor der saaredes 15 Mand, dog ei noget betydeligt. Fra Tredækkeren blev først øverste og underste Dæk affyrede paa engang, det ene fra højre, andet det fra venstre Side og derefter Mellemdækkene aleene. Da vi ved vort svage daarlige Skyts paa disse Distancer ei kunde gøre Fienden den mindste Skade, løsnedes ei et Skud, men blev befaleet alle Mand at kaste sig ned paa Briskene*). Saasnart Orlogsmændene havde passeret Fæstningen nord ud, bleve de tvende Fregatter signaliserede at lette, og stod de alle nordefter, og saae vi ei senere noget til dem.

Hensigten med dette Bombardement var vistnok at ødelægge de i Havnen af Fæstningen og af Kaperne i de senere Tider opbragte mange Skibe — henimod 30 Stk. Coffardimand, hvoraf Wolfssens Skonnerter havde indbragt i Løbet af 10 Dage aleene 10—15 Stk., som de havde taget ud af Convojerne, der samledes ved Wingø ved Carlsrona, og hvortil de havde seilet fra Fæstningen om Aftenen, naar Vinden var god, afskar Skibene om Natten og vendte næste Morgen tilbage med Priserne. Ikkun et ballastet Skib faldt en Bombe igennem Lugen og kvaltes i Ballasten uden at springe.

Om Engelskmanden troede, at Fæstningen ved denne Attaque og Bombardement skulde stryge Flaget, kan jeg ei bestemme. Vist er det, at det vedblev at vaie stoltegen paa store Taarn, dog var der ved en Kugle skudt den ene Flig af Strax om Morgenens, da Fregatterne bemærkedes, og Generalmarschen lød, begav Hr. Wolfsen og Capt. Hatting, der ogsaa førte en Kaperskonnert, samt endnu en Kaper, med hele deres velbevæbnede Mandskab, over 150 Mand, i Land og tilbød Commandanten disse til Tieneste paa Fæstningen. Med megen Glæde modtoges denne Forstærkning, og bleve de ansatte paa forskellige Steder under deres Captainers Commando, hvor de bleve, indtil hele Affairen var forbi ved Middagstid.

Denne Dags Tab var 16 Stk. letbleserede, hvoraf de 15 paa Frederiksholm, der aldeles ikke havde seet Fienden, men blesseredes ved Ricochetskuddene, og de 6 Stk. svenske Fanger, som dræbtes. Den paa Fæstningen og Bygningen forarsagede Skade blev senere taxeret for omtrent 3000 Rdl Om Natten forblev hele Besætningen ved Kanonerne og under Gevær; men intet forefaldt og efter Parolens Uddeling ved Tappenstreg (den lød „Christiansø“ til Parol, „Danmark“ til Feltraab), afløste Officererne hveranden til Patrouillering.

Paa en Øboeconstabel, der havde korte Skindbuxer paa med en lang Række Tinknapper ved Knæerne bleve disse Knapper, 10—12 Stk. paa højre Been aldeles afragede af en Kugle, og Knæet svulmede særdeles op, men gjorde ham ingen Skade. Jeg vilde lade ham bringe til Sygehuset; men han vilde blive paa sin Post. Hans Navn var Hans Ude. Han blev senere benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Om Aftenen takkede jeg min Gud for, at jeg uskadet paa Liv og Lemmer var udgaaet denne Dags Farer, og tænkte derefter paa mine gamle kiære Forældre, der vare saa langt fiernede fra mig.

*) Plankegulv, hvorpaa Kanonerne staa

Johanne Hansen

Victualieforretning anbefaler

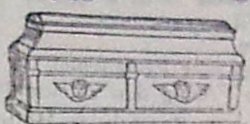
hjemmelavet Fars, Medisterpølse, Lungepølse, Sylte og Leverpostej. Fersk, saltet og roget Flæsk.

Lindeplads - Allinge - Telefon 45

Kofoed & Mortensen

Byggeforretning

Tlf. All. 77



Tlf. All. 79

Ligkister og Ligtojs.

Aktieselskabet

Hasle Bank

modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsudeiser til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør.

Tlf. 127.



Rich. Nielsen, Urmager- & Gravor.

Største Udvalg

i Fest- og Brudegaver

Ny hjemk. Varer til de rigtige Priser.

Soveværelser

Borde og Stole

Tlf. n. 13 L. PIHL Klemensker.

FLÆSK, Kød og Pølser

modtages til Røgning hos Slagterm. Phillipsen. Sandvig.

Naar De skal avertere, benyt da „Nordbornholm“

De Averterende

anmodes høfligt om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Har De prøvet den ny Fuldgødning

Nitrophoska IG?

Den indeholder $\left. \begin{array}{l} 16,5\% \text{ Kvalstof} \\ 16,5\% \text{ Fosforsyre} \\ 20\% \text{ Kali} \end{array} \right\}$ i letopløselig Form.

Næringsstofferne er billigere heri end i de ublandede Gødninger, og da Varen er saa koncentreret og indeholder alle 3 Hovednæringsstoffer, spares meget i Udbringningsomkostninger.

Let og behagelig at ndstro med Haand og Maskine!

Vi har udsendt Forespørgsler til de Landmænd, der benyttede Varen sidste Foraar, om hvordan de var tilfreds med den. Næsten alle Besvarelserne, vi modtog, gik ud paa, at Vedkommende vilde benytte Nitrophoska IG igen iaar, hvilket maa være den bedste Anbefaling for Varen.

Bestil Nitrophoska i god Tid hos Deres Forhandler; da den endnu er ret ny, er det vanskeligt for de Handlende at disponere, hvis de ikke faar Ordrene tidligt.

Nærmere Beskrivelse tilsendes paa Forlangende.

DET GØDNINGS-



DANSKE KOMPAGNI

Fest- & Brudegaver

i Guld- og Sølvvarer findes i stort Udvalg.

Conrad Hansen, Tlf. Allinge 140.

Extrafin, bornholmsk

Honning

A. Lyster, Hasle.

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra

Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig Telefon 25



Gudhjem Møllens Flormel er anerkendt som det bedste.

Benmel.

Godt, tørt Benmel er til Salg. 10 Kr. pr. 100 kg. Tlf. 79.

Fodermeisfabriken, Nyker.

Nic. Koefoed,

Skrædder- og Herreekviperingsforretning leverer gode Varer til billige Priser. Tlf. Klemens n. 44 x



For at komme frem i Canada

kræves kun Arbejdsvillie og Evne. Vore Kontorer anviser gennem De canadiske Statsbaner Pladser ved Landbruget i de forskellige Provinser. Ogsaa for Kvinder anvises Pladser paa Landet. Iøvrigt oplyser vore illustr. Haandbøger om Forholdene og de Muligheder, der gives Nybyggere for at erhverve egen Jord. Haandbøgerne udleveres gratis hos Agenterne over hele Landet, eller faas frit tilsendt ved at skrive til

Skandinavien Amerika Linien, Kongens Nytorv 8. København K.